

Honnyi Levelek

Tudósítások, Akták, egyebek.

N r o. 4.

Históriai Akták.

(1). *A' Frantzia birodalom' fő Cancellariusá-*
nak beszédje a' Senátushoz, Jan. 3-dikán: —,
„Uraim! A' nemzet önnön maga teszi a' ké-
születeket azokhoz az eszközökhöz, melyeket
dicsőségének és Európában való politikai fon-
tosságának fenntartására szükségesnek lenni
tél. Az ezt illető jeleutések egymást követik
ezen nagy Birodalomnak minden szegieteiről: az
ajánlások szüntelen szaporódnak; a' népnek aka-
ratja készen áll a' Státus leg főbb Tanácsának
meghívó kívánságait megelőzni. A' Császár,
ki a' maga népeinek szeretetekhez tartja magát,
és az ő segedelemküfefejeiket meg tudja betsúlni,
úgy ítélte vala, hogy nem leszen szükségünk a'
mi közönséges készületeinktől előállani. Ő Felsé-
ge még most sem vétette volna mind ezeket az
eszközöket elő, ha egy váratlan történet arra a'
gondolatra nem vették volna ő Felségét, hogy
— mind azok mellett a' hasznok mellett is, mel-
lyeket mi szövetségeseinknek segedelmekből ve-
hetünk — kiváltképpen a' mi önnön erőnknek
kifejtődztetése hozhatja - el sietve egy olyan be-
tsúletes békességnek szempillantatjat, a' milyent
egy Frantziának szíve kívánhat, 's a' milyent ő
Cs. Felsége a' maga ellenségeinek szüntelen aján-
lott. Ilyen lélekkel van, Uraim! az előtekbe

terjesztett javallás (projektom) készíttetve. Minnekutánna a' külső dolgokra ügyelő Minister úr azokról a' külömbkülömbféle Aktákról való előadást, a' mellyek az ő Cs. Felsége' parantsolatjából véltetek közöltetni fognak, előttetek felolvasta, ki fogják azután a' Státus Tanácsos urak előttetek az említett Javallásnak fundamentomos okait is fejteni."

(2) *A' külső dolgokra ügyelő Minister' előadása a' Császárhoz: —,*

„Midőn az Orosz birodalom a' maga kötelesséit megrontván, azért, hogy magát az Anglusok' Systemájához tsatolja, a' maga Frantzia országgal való Szövetségéről lemondott, és Felséged ellen hadat hirdetett, Felséged megfontolta a' hadakozást egész mivolta szerént. Megparantsolta F.ged, hogy *Nemzeti Testőrző Cohorsok'* nevezete alatt 100 Batalionok állíttassanak fel azon 20 esztendősektől fogva 26-tik való fiatal emberek között, kiket a' hat eluúlt esztendőekben a' sorsvonás nem hívott volt a' kiálló katonaság közé. Ez az intézet mind azokkal a' következtetésekkel megkoronáztatott, mellyeket Felséged azoktól várt. A' szolgált katonaságnak tartalékjaival a' hadi munkára e'képpen elkészíttetett ifjúság, buzgósággal óhajtja a' maga fegyveres pajtásainak ditsőségeiben való részesülést. —

„Midőn Felséged a' maga győzedelmes seregeit *Smolenskból Moskau* felé vezérelte, által látta Felséged azt, hogy a' Frantzia armádának az ellenséges földön való előnyomulása

több készületeket kívánna a' közönséges hadi készületeknél. Még jobban is meg akarta erősíteni Felséged a' maga készületeinek fundamentumát, és erre nézve parantsolta vala, hogy az 1813-dik esztendőbeli Conscriptusok kiálltassanak, a' kik már ma egész számszerént kiállottak. —

„Ehez képest van Felségednek a' birodalom belső részein, a' Frantzia és Olasz országi várakban találtató őrző seregeket is ide számlálván, több mint 300,000 emberekből álló armádája az Oroszok ellen való jövő esztendőbeli hadakozásra. Azt is feltette vala Felséged magában, hogy, ha minden szövetségeseink, különösen pedig Austria, Dánia, és Pruszsia a' közönséges ügy mellett hűségesen meg fognának maradni, semmi rendkívül való segedelmet ne kívánjon. —

„Austria, Dánia, és Pruszsia leghathatósabb módon bizonyossá tették Felségedet a' magok hajlandóságok felől. Pruszsia a' felől is ajánlást tett, hogy egy harmad részzel fogja pótolni a' maga Contingentiáját, és 30 ezerre emeli azon embereknek számjokat, kiket a' múlt esztendőben a' kötés szerént kiállított vala. —

„Hanem, az alatt hogy ez a' Hatalmasság a' maga ajánásával és politikai hasznával ily megégyező hajlandóságot nyilatkoztatott volna, Angliának mesterkedése most is egy oly történetet eszközlött ki, a' melly nyilvánosság jeleit viseli azon rendtelenség' és fejetlenség' lelkének, melyet ez a' Hatalmasság meg nem szűnik forralni Európában. A' *Tarentumi* Hertzeg (Marshal Macdonald) vezérlése alatt lévő Prusziai armáda' vezére, Generális *York*, egyszerre el-

árulta betsületét, fő vezérjét, és Királyát. Hítségébéli alktra lépett az ellenséggel. —

„Nintsen olyan mesterkedés, nintsen olyan titkos fogás, mellyet Anglia el nem követett volna, hogy a' Hatalmasságoknak intézeteiket megváltoztassa. De áthatatosonnak lenni találván őket, a' magok igazi javok mellett és ingadozhatatlanoknak a' magok Felsőgeddel való szövetegekben, arra vetemedett, hogy a' népekben közönséges felfordulást próbáljon eszközteni, az által, hogy a' népeket az ő hűségeben iparkodt indádozókká tenni. Császár! a' Felsőged Státusain túl kevés tartomány találtatik, a' hova ezeknek a' rontóknak (disorganizátoroknak) vakmerő mesterkedése nyughatatlanságot nem vitt volna azok közzé, kiknek a' tsendesség fenntartása a' kötelességek. Az udvaroknál a' megvesztegetés, Ágensei, a' fegyveres seregeknél a' gyáva tsábítók, 's a' városokban pedig és az iskolákban, sőt még a' leg tiszteletesebb institumokban is a' tsalárd enthusiásták, meg szűnés nélkül dolgoznak, hogy a' magok homályos tudományaik által eltsábíthassák, azokat is, kiknek az a' kötelességek, hogy hűséges bátorságok által a' nékiek adatott hatalmat fenntartsák, és azokat is, kiknek nintsen egyéb kötelességek hanem tsak hogy engedelmeskedjenek. —

„Császár! ilyen környülatások között, 's a' midőn még egy Szövetséges Princznek hajjandósága sem kezeskedhetett azon hasznokért, mellyeknek a' Felsőged politikája által bátorságba kell helybeztetődni, elkerülhetetlenül szükséges olyan eszközökhöz folyamodni, a' mlyiyene-

ket Felséged a' maga birodalmának erejében 's alattvalóinak szeretetjében talál - fel. —

„A' Felséged Ministerei kabinéti rendkívül való tanácsot tartván, 's mind ezeket meg gondolván, a' következőket javalják: — 1)-ször, hogy a' Nemzeti testőrző sereg' száz Cohorsai tsatoltassanak a' nagy ármádához — 2)-ször, hogy az 1809, 1810, 1811, és 1812-dik esztendőbéli Conscriptusok között száz ezer emberek hívattassanak öszsze a' fegyverfogásra — 3)-ször, hogy az 1814-dik esztendőre tartozó conscriptusok között is hívattassanak öszsze száz ezer emberek, kik a' mi határainkon és tengerpartjainkon várőrző seregekben vagy lógerekben készüljenek-el, és oda fordíttathassanak, a' hova a' Felséged szövetségeseinek kívántató segedelem fogja kívánni. — Uj / Central University Library Cluj

„A' hadi étőnek ilyen végzetetlen kifejtődztetése, a' Frantzia birodalomnak mind javát, mind betsületét, valamint Szövetségeseinek báráskogokat is bizonyos kezesség alá helyhez-teti. —

„A' Frantzia nép érezni fogja a' környűlál-lások által okoztatott kénteleenséget, és újabban hódolni fog annak az igasságnak, mellyet Felséged oly sokszor mondott a' maga thrónásáról: Európának nem leszen addig semmi tsendessége, míg Anglia kényszerítetni nem fog a' megbékél-lésre. —

„Császár! Felséged nem híjába adta Frantzia országnak a' *nagy nemzet* nevet. Semmi ipar-kodás nem igen terhes ennek, ha az ő Felséged eránt való szeretetetét és a' Frantzia név' dicsős-ségiért való buzgóságát kell megmútatni. —

„Ezen előadás mellé ragasztom a' Generális York elpártolását illető Aktákat. Vagyok, 's a' többi — „

„Költ Párisban Jan. 9-dikén, 1813.

Bassanói Hertzeg.

(3) *A' Fr. Követ Gróf St. Marsan levele a' külső dolgokra ügyelő Ministerhez, Berlinből Jan. 1-ső napján: — „*

„Nagyságos úr! Éppen most érkezik hozzám a' Neufchateli Hertzegtől a' Tarentumi Hertzeg' Adjátansa, az ide mellékezte lévő írásokat híván hozzám. A' Pruszsiai Cansellárus Bárá Hardenberg, Gróf Narhopne, és Hertzeg Hatzfeld éppen együtt voltak velem a' Castigliónei Hertzegnél, midőn ezen írások megérkeztek. Bárá Hardenberg bosszankodni láttatott, és azonnal a' Királyhoz ment, a' ki éppen ekkor érkezett vala-bé a' városba. Erőssítik; hogy meghatározta a' Király, hogy leteszi Gen. Yorkot, és fogságra téteti, 's a' vezérséget Gen. Kleistnek adja; hogy a' seregeket, noha már kevésse lehet azoknak visszajöveteleket remélni, vissza hívattatja; hogy megparantsolja nékiek, hogy a' Nápolyi Király' fő vezérlése alá adják magukat; hogy minden tudósításaikat ezen Prínchez küldjék; 's hogy végezetre mind ezek, a' Fr. ármádáknál Potzdámban, Sléziában, és az újságokban hirdettessenek ki. Azt is erőssítik végezetre, hogy a' Király újonnan kinyilatkoztatta ezen alkalmatossággal a' Napoleon ó Cs. K. Fel-sége ügye eránt való hajlandóságát, 's a' történt

dolgon való boszszankodását. Szerentsémnek tartom lenni, 's a' többi —,

„Gróf *Saint Marsan*.

(4) *A' Tarentumi Hertzeg'levele a' Neufchateli Hertzeghez Májor Generálishoz, Tilsitből, Dec. 31-dikén: —,*

„Uram! hátúljáró serégünaknek, a' melly Mi-
tautól fogva egy stáziónyira folytatta útját után-
nunk, bizonytalan állapotja felett való négy na-
pi várakozás, nyughatatlankodás, és gyötrődés
után, melyuek egy Pruszsus tsapat is szemlélő
tanúja vala, tudtomra esék végezetre Gen. *York-*
nak egy levele által, hogy ő a' Pruszsus ár-
máda eránt önbön maga végső határozást tett
légyen. Ide mellékezem az ő levelének mássát
minden arra való megjegyzés nélkül. Ez a' le-
vél minden betsületes embert boszszankodásra
indít. Gen. *Massenbach*, a' ki 2 battériával,
6 Batalionokkal, és 4 Svadronokkal, véllem
együtt már itt *Tilsitben* volt, ma reggel az
és parantsolatom nélkül vissza indult innét,
hogy a' Niemenen által menvén, magát Generális
Yorkhoz tsatólja. Ő e'szerént az ellenség előtt
hágy-el minket. —,

„*Tarentumi Hertzeg, Marschal*
Macdonald.

(5) *A' Gen. York levele a' Tarentumi Her-
tzeghez, Taurogenből, Dec. 30-dikén: —,*

„Nagyságos úr! igen terhes útazás után le-
hetetlen vala azt tovább folytatnom, a' nélkül

hogy hátúlról vagy oldalfélt meg ne támadjon az ellenség; ez az oka hogy elkésvén, özsze nem tsatólhattam magamat Excellentziáddal. Mint-hogy már nem vala egyéb választás előttem, hanem tsak, hogy vagy seregeimet nagyobb részt minden tábori szckereimmal egyetenben, a' mellyektől élősködhetésiünk függött, elveszessem, vagy pedig hogy mindent megtartsak: kötelességemnek tartottam az utolsót választani, oly egvezésre lépven, hogy a' Pruszsus seregek Napkeleti Pruszsziának egy részében, melly a' Francia seregeknek onnét való eltávozássok után az Oroszok' kezére jutott, gyülekezzenek özsze. —

„A' Pruszsus seregek e'szerént egy neutrális ármádát fognak formálni, és sem egyik sem másik rész ellen semmi féle ellenséges lépést nem tesznek. Ezen ármádának jövendőbéli állapotja, a' jövendőbéli történetek által határozatik-meg, a' melly történetek azon alkudozásoknak következesi fognak lenni, mellyeknek a' hadakozó hatalmasságok között szükségesképpen elő kell fordúlni. —

„Sietek tudúra adni Excellentziádnak ezen lépésemet, a' mellyre éngemet fontos körüállások kényszerjtettek. Úgy ítélhet magamviselőtíró a' világ, mint akar; e' nékem nem okoz semmi nyughatatlanságot. Seregeim eránt való kötelességem és érett megfontolás szabták ezt nékem e' ömbe; a' leg tisztább indító okok, bár milyeneknek tessenek is lenni, vezérelnek éngem. Midőn, uram, ezen nyilatkozttatást teszem, erántad való kötelességemet telyésítem, kérvem

tégedet, hogy fogadd el leg mélyebb tiszteletemet, mellyel vagyok, 's a' többi —,

„D' York.

~~~~~

(6) *A' Gen. Massenbach levele a' Tarentumi Hertzeghez; —,*

Uram! a' Gen. York levele eddig már értésire adta Exc.ádnak azt, hogy az utóbbi lépésem nékem meg vólt parantsolva, és hogy én azon semmi változtatást nem tehettem, minthogy az Exc.ád által a' múlt éjjel tétetett előre való készülétek nékem arra a' gyanakodásra adtak okot, hogy éngemet erőszakkal le akar tartóztatni Exc.ád, vagy pedig ki akarja seregeimet a' fegyverből vetkeztetni. Szükségesképpen úgy kellett tselekednem, mint tselekedtem, hogy azon kötésnek alája vessem seregeimet, mellyet az én vezérem subscribált, 's a' melly felől ő én hozám ma reggel útasítást küldött. Exc.ád megbotsát nékem azért, hogy magam nem mentem Exc.ádhoz a' történetnek megbeszéléssére; ez azért történt, hogy megkíméljem a' szívemet egy igen keserves érzékenységtől; minthogy ha oda mentem volna, az Exc.ád személyéhez viseltető nagy tiszteletem, mellyet holtom' napjáig meg fogok tartani, éngemet megakadályoztatott volna abban, hogy hivatalbéli kötelességemet teljesíthessem. Költ Dec. 30-dikán —,

„Massenbach, Gen. Lieutenant.

~~~~~

(7) *A' Státustanátsos Gróf Regnaud de Saint-Jean d' Angely által a' Sendtusban a' vég-*

re előhordatott indító okok, hogy ezen javítottól 350,000 embereknek a' Hadi Minister' dispositiója alá való kiállítatásokat határozza-meg: —

„A' Tilsiti kötés vissza adta vala Európának a' békességet, a' melly tartósnak látszott lenni. Hanem Anglia az Ámerikai egyesült Státusokkal való hadakozás által fenyegetetvén, és félvén, nem is ok nélkül, a' Spanyol országgi háborúnak előbb vagy később lejendő roszz kimenetelétől, arra fordította iparkodását, hogy új háborút gerjesszen a' Fr. birodalom ellen, véghez vívén, hogy az Orosz birodalom rontsa-meg a' maga szövetségét, a' melyre nem régen megesküdött. A' Császár iparkodásai a' kötéseknek megtartattatások végett, foganatlanok valának, és a' hadakozás ismét elkezdődött. Ezt, a' leg nyilvánóságosabb kötésnek megrontattatása, szembetűnő megtámadtatás, számos hadi készülétek, és minden féle nyilatkozatásnak megtagadtatása, 's végezetre az a' kéntelenség parantsolta, melly azt kívánta Császár ő Felségétől, hogy koronájának és szövetségeseinek jussaikat és betsületeket tartsa fenn. Ennek az új hadakozásnak resultátuma olyan volt, mint mindenkor kell annak a' Frantziákra nézve lenni, midőn ők azon nagy elme által vezéreltetnek, a' ki őket győzedelmeskedni megszoktatta. Az elenség minden tanyáiból elkergettetvén, minden tsatákban vissza verettetvén, minden ütközetekben meggyőzöttetvén, kéntelenített a' maga fő városát a' győzedelmesnek által engedni — de azt a' lángok' prédájává tette, és tsak nem egészen felégette. E' tette szükségessé azt a'

ditsőséges hátrálást, a' mellyben mi csak a' klímának sivatagsága, a' téli időnek igen jókorvaló elkövetkezése, és szokatlan keménysége által lepettettünk meg, és érdekeltettünk. —

„Midőn a' nagy ármáda' 29-dik büllentinje a' Fr. birodalmat bámúlásra is indította, 's meg is nyugtatta, ugyan akkor az a' hathatós együgyűség és nemes bizodalom, mellyel a' mi vesztésünk a' nemzet' szemei eleibe terjesztetett, minden Frantziában felgerjesztette annak érzését, hogy ezen vesztésünket kipótolni szükséges legyen; önként megelőzték ajánlásaik által minnyájok a' hozzájuk intéztethető kívánságokat, készebbek lévén mind ezeket inkább önként megelőzni, és minden fogyatkozást jóvá tenni, hogy sem a' felett sokáig veszekedni, és a' dolgot halogatni. A' Császár azonközben, kinek megérkezésétől az ellenségnek örökké félni, szövetségeseinek és alattvalóinak pedig örökké jót remélni kell, mikor még Wilnán túl lenni gondolatott, megérkezett a' fő városba, 's minekutána a' maga fegyveres házának, magazinumainak, kietstárjának, és fegyveres seregeinek állapotjok felől magának számot adatott volna, tudtára adatta az Frantzia birodalomnak, hogy nem célzása, sem fegyveres seregeket sem új adót kívánni a' nemzettől — 's hogy a' most fennálló adóval és fegyverben lévő katonasággal, mind délen mind északon bé fogná élni a' jövőendő táborozást. Hanem, Senátorok, annak a' történetnek, mellyet az ő Felsége parantsolatjára a' külső dolgokra ügyelő Minister előtükbe terjeszte, meg kelle azt a' számvetést változtat-

ni, mellyel az ő Felsége gazdálkodó böltsessége a' nemzet' áldozatait felvetette vala, 's az előre való vígyázással és szükséggel megegyező számvetést kelle annak helyébe tenni. —

„Már vettem eszembe ezen gyűlésben annak a' boszszankodásnak kinyilatkoztatását, mellyel egész Európát meg fogja illetni egy oly árulásnak előbeszélése, mellyet nem egy könnyen lehetne elhinni, ha azt magok annak szerzői meg nem vallották, magok meg nem írták volna. Az a' Pruszsus Generális, kinek neve jövőben gyalázatos fog lenni, Fejedelmének, betsületének, 's polgári és katonai kötelességének áruló-jává lett. Azon ármédától, melynek egy részét tette, azon tsapattól, mellyel együtt utazott, gyalázatosan elvált; azokat, a' kik magokat az ő hűségére bízván, az ő gyáva elpártolása' következéseinek kitették, veszedelemben hagyta. Ó Felsége a' Pruszsus Király, ezt a' hadi törtóriákban példa nélkül való bünt a' maga jó gondolkozásához 's Szövetségese eránt viseltető hűségéhez méltó érzékenységgel hallotta. Fejedelmével egy forma hajlandóságtól lelkesítettvén az ő Felsége kabinétje is, leg szükségesebbnek lenni találta azt, hogy ez a' Pruszsiai Felséget és nemzetet megbántó gonoszság, jóvá tétetessék, és megbüntetessék. Azok a' levelezések, melyeket a' külső dolgokra ügyelő Minister véleltek közölt, magokba foglalják ezen történeteket azoknak bizonyosaikkal egyetemben, és kezesek az eránt, hogy nem tsak az Országlószék, hanem a' Pruszsus nép is érezni fogja ennek a' történetnek fontos voltát, Pruszsia minden é.

szaki népekkel együtt által fogja látni, hogy mely nagy veszedelem származhatna egy ily gonosz tselakedetből. Pruszsza az által fogja az ötet kormányozó Fejedelemhez való hűséges hajlandóságát megmutatni, hogy annak, példaadása szerint a' betsület-régulájához és a' kötések' hűséges megtartásához szabja magát. —

A' történetek' folyamatajára már több esztendőttől fogva figyelmező politika azonközben bizonyal meg fog azon történet' okain állapotodni, mellyet én előhoztam előttetek, és én úgy ítélek, Senátorok, hogy nem leszen szükségtelem, ha ezen okoknak sietséggel való előbeszélésekre itt én is ki fogok bocsátkozni. Ezen okokat az Anglusoknak a' száraz Európai tartományokban való mésterkedéseikben lehet nyilvánosságosan feltalálni. Igen erőtleneek lévén arra, hogy magokat csak a' tengeren is vedelmezhessék a' Frantzia birodalom hatalma ellen, meg nem szűntek azon munkálódni, hogy egymás után az Európai most egyik majd másik Hatalmasságot segyverkeztessek fel' ellene. Anglia az, a' ki azokat a' seregeket a' mézárszékre vitte 's ismét oda vitte, melyeken a' Császár 12 esztendőktől fogva győzedelmeskedett; ismét győzedelmeskedett. Mikor a' Kabinetumoka' tapasztalás által böltsékké tétetvén, a' békességet kívánták, akkor a' békességtől, mellynek Európa örvendezett, reszketett Anglia; 's ekkor a' népek között, kivált a' nagy városokban a' maga sok Emíssariusai és bő kézzel való megvesztegetése által, a' gyűlölség és czivakodás magvát, melly a' felfordulás' elementuma, szelylel hinteztette, 's ez által az alattvalókat az ő

Fejedelmektől és a népeket az ő Országglószé-
keiktől elidegeníteni vagy elszakasztani iparko-
dott. Így állíttattak fel a sok társaságok, Igar-
ság' barátjai, Természet' barátjai, 's más egyéb
nem kevesebbé tsudállatos nevezetek alatt, a'
mellyek buzdíttattak és segítették, azért, hogy
a' gyűlölséget, támadást, és engedetlenséget hir-
dessék mind azok ellen a' Fejedelmek ellen, kik
a' Frantzia birodalomnak és a' szárazon való
békességnek barátjai voltak. —

„Jaj! még a' mi szép Frantzia országunk-
ban is, a' melly ma ily nyugodalmas, akkor
pedig oly zürzavaros és megvetésre méltó vala,
próbálta az Anglus Kabinét néhány esztendőig,
mellyek a' bűnöknek és szerentsétlenségeknek
esztendeik voltak, a' czivakodásnak és hazafiak
között való zenebonának ezen veszedelmes esz-
közöit munkába venni. Ezen eszközök által dol-
gozott Anglia 1809-ben a' Sz. Petersburgi Kabi-
nétben, midőn e' barátságos indúlatot muta-
tott a' Frantzia birodalom eránt. Ezen Agensek
által készítette Anglia az Orosz birodalomban
a' Frantziákkal ellenkező résznek befolyását,
's ezen rész által azt az ingadozást, tétovázást,
a' Kabinétomnak ellenséges határozásait, 's
végezetre ezt az utóbbi hadakozást, melly az
Orosz birodalomnak az ő leg szebb tartományai-
nak elpusztulásokban, Európa tseudességének ele-
nyészésében, 's az emberiségnek keservébe ke-
rült —

„Ugyan azon eszközökkel élt Anglia most,
kétségkívül a' Gen. York' örökös gyalázatban ma-
radó tselekedetének eszközlésében is, a' melly

eszközök, 's a' melly társaságok által 1809-ben reguláris seregeket arra vett, hogy rebelláljanak, és, hallatlan dolog, a' magok Fejedelmeknek akarátja, sőt parántsolatja ellen, önnön kontójokra hadakozzanak. Így tsinálja Anglia azon országokban, a' mellyekben nem uralkodhatik, a' részre hajlásokat a' szakadásokat; 's így készíti azon Státusoknak felfordulásokat, a' mellyeket a' maga systemájának alája nem vehet. —

„Valósággal, mitsoda eszközök találtatnak a' leg erősebb fundamentomon álló trónusoknak felfordítottatásokra is elkerülhetlenebbek, mint egy ármádának elpártolása, annak az ő hazája javával való ellenkezése, az ő Fejedelme rendéléseinek való nem engedelmeskedés, ha ezen bűnnek megzaboláztatása minden Fejedelmeket illetvén, egyenlő akarattal minden iparkodásait és hatalmakat össze nem tsatólják a' végre, hogy ez a' bűn bizonyosan megbüntetődjék, és többször való előfordulása meggátoltassék. —

„Szerentsére, Uraim, ellenségeinknek azon próbatételei, hogy a' magok veszedelmes befolyássokat egészen a' mi határainkig terjeszthesék, erőtelenek. A' mi nagy birodalmunk és véghetetlen sokaságú népünk, tsak a' hadakozástól elválaszthatatlan áldozattételeket szenved, de meszsze van attól, hogy néki azon szerentséltlenségtől kelljen félni, mellyeknek azok az országok kitéttetve vannak, a' mellyek a' hadakozás' theátromai. Nállunk belőlről tsendesség uralkodik; a' szorgalmatoskodás, mester-ségek, és közönséges munkálkodás rendszeres folya-

matjokban vannak. Kivülről, Aútria és a' mi több szövetségeseink, hajlandóknak és hűségeseknek mutatják hozzánk magokat. A' miérők, tehetségünk, és katonai segedelemkútfejeink véghetetlenek. De mind ezek mellett is egy olly szempillantatban, midőn az az Anglusok által a' magok függetlenségek és politikájok mellett megmaradni kívánó trónusok alatt éleszett veszedelmes Vulkánus a' maga első kirohanását teszi, szükség olyan mértékű eszközökhöz nyúlni a' mellyek a' böltesség által megsajdítatott veszedelmeket fellyúlhaladják. A' mi tegnap elégséges vala az Országlószék' bátorságára; azt ma nem találja elégségesnek az ő előrelátása. Az új történetek új szükségeket kívánnak; az el nem látott körülállások' elkövetkezése, váratlan áldozattételeket paraotsol. A' Frantzia népben a' közönséges jó indulat és hűség össze fogják tartolni magokat önön javának és ditsőségének érzésével, 's az ő magaviseletét kormányozni 's végzéseit meghatározni fogják. Ő Cs. Felsége javallotta néktek, hogy bízzatok olyan fegyveres erőt a' hadi Minister' kezire, melly elegendő legyen arra, hogy minden ellenségeinkben betsületérzést gerjesszen, 's azoknak minden némű reménségeiket semmivé tegye; tádjátok, Uraim, a' vissza-gondolkozás, 's a' historiai történetek megtanítottak benneteket arra, hogy ilyen módok által hárítatik el a' veszedelem, hozattatnak el a' szerentsés következesek, tartatik meg a' ditsőség, 's készül meg a' békesség. —

(Végezte következik).